

Sygn. akt VI GC 28/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w R. VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r. w R.

na rozprawie

sprawy z powództwa: E. J. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) Business (...) E. J.
w K.

przeciwko: (...) Sp. z o.o. w B.

o zapłatę

utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w R. VI Wydział Gospodarczy z dnia 31 grudnia 2015r., sygn. akt VI GNC 420/15.

sygn. akt VI GC 28/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 listopada 2016 r.

Pozwem z dnia 23 grudnia 2015 r. powódka E. J. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) sp.z o.o. w B. kwoty 344 400 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 września 2015 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu żądania powódka wskazała, że kwota jakiej domaga się niniejszym pozwem stanowi wynagrodzenie prowizyjne należne jej na podstawie zawartej z pozwanym umowy z dnia 23 maja 2015 r. na podstawie której działający w jej imieniu M. J. (1) wykonywał na rzecz pozwanej usługi z zakresu doradztwa finansowego. Wskazała, że znaczna część ustalonego w powyższej umowie wynagrodzenia przewidzianego w § 5 pkt 2 i 3 umowy miała charakter prowizyjny a jedynym warunkiem otrzymania prowizji było pozyskanie przez pozwaną finansowania, niezależnie od jego źródła. W dniu 23 lipca 2015 r. pozwana potwierdziła na piśmie wykonanie przez powódkę w pełnym zakresie umowy z 23.05.2015 r. i potwierdziła należne jej wynagrodzenie z tego tytułu. Dodatkowo w piśmie z dnia 2 września 2015 r. pozwana złożyła oświadczenie o uznaniu długu. Pomimo tego do dnia wniesienia pozwu pozwana nie wypłaciła należnego wynagrodzenia.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w R. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt VI GNC 420/15 w którym uwzględnił powództwo w całości.(k. 25)

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany wniosł o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany zarzucił brak podstaw do żądania przez powódkę prowizji w oparciu o § 5 umowy z dn. 23.05.2015 r., który przewiduje wypłatę wynagrodzenia jedynie sytuacji gdy do pozyskania finansowania dla pozwanej spółki doszłoby na

skutek działań tego doradcy. Do zawarcia umowy kredytowej z A. Bankiem doszło nie na skutek działań powódki, lecz przy udziale i za przyczyną innego podmiotu - Funduszy (...) sp. z o.o. z/s w P.. W związku z powyższym powódce nie należy się wynagrodzenie.

W dalszych pismach procesowych i na rozprawach strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 maja 2015 r. pomiędzy powódką E. J. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) BUSINESS (...) (jako zleceniobiorcą) a pozwanym (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. (zleceniodawcą) została zawarta umowa przedmiotem której było:

- przygotowanie T. Informacyjnego wraz z Memorandum Informacyjnym dla potrzeb prezentacji w instytucjach finansowych (banki komercyjne, leasingi lub inne podmioty zainteresowane współfinansowaniem) w celu pozyskania finansowania zewnętrznego projektu pt. „Uruchomienie nowoczesnego zakładu produkcji alkoholu etylowego” w miejscowości T. woj. (...) na zlecenie i dla zleceniodawcy.

- konsultowanie kluczowych spraw związanych z w/w projektem , w zakresie wykonalności inwestycyjnej, finansowej w/w projektu w instytucjach finansowych, lub/i z innymi podmiotami, w których zleceniodawca złożył bądź złoży dokumenty/wnioski związane z pozyskaniem finansowania zewnętrznego na w/w projekt, których celem jest uzyskanie jego finansowania. (§1 umowy)

Zgodnie z §2 umowy zleceniobiorca był zobowiązany do świadczenia usług na rzecz zleceniodawcy w zakresie :

- przygotowania w I fazie na bazie dostarczonej dokumentacji przez zleceniodawcę tzw. T. Informacyjnego (syntetyczna informacja o kluczowych parametrach projektu, mająca na celu wstępnie zainteresować daną instytucję finansową, podmiot , jego współfinansowaniem

- przygotowanie w II fazie na bazie dostarczonej dokumentacji przez zleceniodawcę Memorandum Informacyjnego (główny dokument opisujący projekt wraz z kalkulacjami finansowymi) stanowiący podstawowy nośnik informacyjny dla instytucji finansowych, lub/i podmiotów zainteresowanych współfinansowaniem projektu

- uczestnictwo przy współdziałaniu zleceniodawcy, i każdorazowo na jego życzenie, w kluczowych spotkaniach i rozmowach prezentujących projekt w instytucjach finansowych, lub/i innych podmiotach.

Kwestię płatności regulował §5 umowy, zgodnie z którym:

1) z tytułu przygotowania dokumentów wskazanych w §1 umowy, zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 12 500 zł, płatne w przeciągu 14 dni od daty ich wykonania przez zleceniobiorcę;

2) w sytuacji pozyskania finansowania przez zleceniodawcę na projekt w przeciągu 14 dni po podpisaniu przez obie strony niniejszej umowy, niezależnie od faktu z jakiego źródła zostanie ono uzyskane przez zleceniodawcę, wynagrodzenie prowizyjne należne zleceniobiorcy wyniesie 1,0% jego przyznanej wysokości, płatne zleceniobiorcy w całości w ciągu 7 dni od daty jego przyznania

3) w sytuacji pozyskania finansowania przez zleceniodawcę na projekt po okresie 14 dni po podpisaniu przez obie strony umowy, niezależnie od faktu z jakiego źródła zostanie ono uzyskane przez zleceniodawcę , wynagrodzenie prowizyjne należne zleceniobiorcy wyniesie 2% jego przyznanej wysokości, płatne zleceniobiorcy w ciągu 7 dni od daty jego przyznania.

W §5 ust. 5 ustalono, że wynagrodzenie ryczałtowe wskazane w ust. 1 ma charakter niezależny od wynagrodzenia prowizyjnego wskazanego w ust. 2 i 3 umowy.

Dowód: umowa z dnia 23 maja 2015 r. k. 12

Zawarcie umowy z dnia 23 maja 2015 r. poprzedzały negocjacje stron co do jej warunków i płatności. Powódkę reprezentował M. J. (1), który z racji zawodu i wykształcenia faktycznie wykonywał umowę na rzecz pozwanej, natomiast ze strony pozwanej umowa była uzgadniana przez K. W. będącego prokurentem spółki (...) sp. z o.o.

Treść umowy z dnia 23 maja 2015 r. sformułował M. J. (1), przy czym w trakcie uzgadniania jej warunków działający za pozwaną K. W. próbował uszczegółowić zapisy umowy dotyczące wysokości wynagrodzenia, sugerując wprowadzenie do §5 umowy zapisu, który miał powiązać prawo do wynagrodzenia prowizyjnego z działaniami doradcy. Chodziło o wprowadzenie do umowy zapisu stanowiącego, że wynagrodzenie prowizyjne będzie należne tylko temu podmiotowi, za którego pośrednictwem ostatecznie finansowanie zostanie przyznane. Na wprowadzenie tego rodzaju zapisu do umowy kategorycznie nie zgodził się M. J. (1), odmawiając przyjęcia zlecenia. Ostatecznie sporny zapis nie został ujęty w umowie. (korespondencja e-mail z dn. 20.05.2015 r. k. 141-143)

Umowę ze strony pozwanej podpisywał prokurent spółki (...), gdyż to on był osobą najbardziej zaangażowaną we współpracę z powodem i najbardziej zorientowaną w sprawach pozyskania finansowania. Prezes spółki (...) sp. z o.o. J. K. nie miał na etapie zawierania umowy z dnia 23.05.2015 r. szczegółowej wiedzy co do jej treści gdyż kwestię pozyskania finansowania dla spółki, zawarcia umowy z powódką, negocjowania jej treści oraz realizację współpracy z obydwojema podmiotami doradczymi pozostawił K. W..

Jeszcze przed rozpoczęciem współpracy z powódką, pozwana w dniu 3 grudnia 2014 r. zawarła umowę zlecenia z innym podmiotem świadczącym usługi doradcze – spółką Fundusze (...) sp. z o.o. któremu zostało zlecone pozyskanie dotacji unijnych i finansowania.

Niezależnie od tego, początkiem maja 2015 r. pozwana, zwróciła się do powódki i reprezentującego ją M. J. (1) o pomoc w pozyskaniu dodatkowego finansowania dla spółki, obok dotacji z UE na realizację projektu uruchomienia nowoczesnego zakładu produkcji alkoholu etylowego.

Celem zawarcia przez pozwaną równoległej umowy z powódką było zwiększenie potencjalnych szans spółki (...) sp. z o.o. na uzyskanie dofinansowania, w związku ze zbliżającym się terminem rozliczenia wydatków związanych z projektem przypadającym początkowo na dzień 30 czerwca 2015 r., przesuniętym następnie na dzień 30.09.2015 r. Działania spółki Fundusze (...) sp. z o.o. miały skupiać się głównie na dwóch zakresach: współdziałaniu z bankiem (...), natomiast działający w imieniu powódki M. J. (1) mógł składać dokumenty do wszystkich innych banków za wyjątkiem (...) Bank. Zawarcie przez pozwaną umowy z dwoma podmiotami doradczymi (powódką i spółką Fundusze (...) sp. z o.o.) nie zakładało, że podmioty te mają ze sobą konkurować, lecz zakładało równoległe ich działanie, w tym współpracę, w celu zwiększenia szans na otrzymaniu przez spółkę finansowania.

W wiadomości e-mail z dnia 25.05.2015 r. skierowanej do M. J. (1) spółka Fundusze (...) sp. z o.o. przedstawiła mu dokumentację (...) sp. z o.o. którą składała do różnych banków, przedstawiając jednocześnie wyczerpujące poszczególnych banków, w którym wymieniono (...) Bank SA jako bank w którym trwa nadal procedowanie co do finansowania inwestycji. (e-mail z 25.2015 r. k. 414)

W ramach realizacji umowy działający za powódkę M. J. (1) przeanalizował przedstawione mu do oceny dokumenty finansowe pod kątem wymagań instytucji finansowych sugerując konieczność dokonania w niej zmian i skorygowania, oceniając, że nieprawidłowości dotyczą przeszacowania projektu w zakresie jego przychodów operacyjnych, niedoszacowania w zakresie operacyjnych kosztów wytworzenia, w zakresie kosztów operacyjnych funkcjonowania spółki i niedoszacowania w zakresie nakładów kapitałowych. W oparciu o powyższe kwestie dokumentacja została przez pozwaną skorygowana.

Powód przygotował także, zgodnie z umową teaser i memorandum informacyjne dla instytucji finansowych. Ta część umowy została pomiędzy stronami rozliczona. Ponadto złożył aplikacje w kilku bankach, umawiał pozwanego na

spotkania z przedstawicielami banków na spotkania m.in. w banku (...), D. Banku. (korespondencja e-mail M. J. z bankami k. 244-328)

Ostatecznie pozwana uzyskała niezbędne finansowanie, podpisując w dniu 21.08.2015 r. z (...) Bank SA pięć umów kredytowych na skutek działań podjętych przez podmiot doradczy – Fundusze (...) sp. z o.o.

Dowód: zeznania świadków: M. J. (1), K. W., W. W. k. 386-387v, J. K. k. 401, G. L. k. 416-418, potwierdzenia przelewów z dn. 16.12.2015 r. , 15.10.2015 r. k. 45-48, umowy kredytowe pozwanej z A. Bank k. 49-103, umowa zlecenia z 3.12.2014 r. k. 104–106, korespondencja e-mail M. J. z pozwaną k. 126-155, korespondencja e-mail M. J. z bankami k. 244-328, k. 329-342, memorandum informacyjne k. 156-232, teaser k. 233, wiadomość e-mail z dnia 25.05.2015 r. k. 414

W dniu 23 lipca 2015 r. działający w imieniu pozwanej K. W. potwierdził na piśmie wykonanie pełnego zakresu umowy z dnia 23 maja 2015 r. zawartej pomiędzy pozwana (...) sp. z o.o. a E. J., oświadczając jednocześnie, że wynagrodzenie prowizyjne należne z tego tytułu zleceniobiorcy zgodnie z §5 ust. 3 umowy, wynosi 2% od sumy przyznanego zleceniodawcy finansowania na projekt będący przedmiotem finansowania.

Dowód: oświadczenie pozwanej z dnia 23.07.2015 r. k. 13

W dniu 21 sierpnia 2015 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 344 400 zł brutto tytułem wynagrodzenia za wykonanie umowy z dnia 23 maja 2015 r. – prowizja 2%.

Dowód: faktura VAT nr (...) z dn. 21 sierpnia 2015 r. k. 14

W dniu 2 września 2015 r. pozwany za którego działał prokurent spółki (...) złożył pisemne oświadczenie o uznaniu bezspornego i wymagalnego długu pozwanej względem wierzyciela E. J. na kwotę 344 400 zł wynikającego z faktury VAT nr (...) z dnia 21.08.2015 r.

Dowód: oświadczenie pozwanej z dnia 2.09.2015 r. o uznaniu długu k. 15

Pismem z dnia 12 listopada 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 344 400 zł w terminie do dnia 23 listopada 2015 r. Wezwanie pozostało bezskuteczne, pozwany nie uregulował należności.

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 12.11.2015 r. k. 16

Po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie w dniu 27 stycznia 2016 r. pozwany złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli złożonych względem powódki przez prokurenta spółki (...) w dniu 23 lipca 2015 r. potwierdzającego wykonanie pełnego zakresu umowy z dnia 23 maja 2015 r. oraz oświadczenia z dnia 2 września 2015 r. o uznaniu bezspornego i wymagalnego długu wobec wierzyciela.

Pozwany powołał się na błąd prokurenta spółki co do roli jaką odegrały działania powódki przy uzyskaniu przez (...) sp. z o.o. finansowania kredytowego w (...) Bank SA z/s w W.. Wskazano, że K. W. nie posiadał szczegółowej wiedzy w zakresie pozyskiwania środków na rzecz spółki ani nie był zaznajomiony z informacją, że kredy został przyznany na skutek wsparcia Fundusze (...) sp. z o.o. z/s w P..

Dowód: oświadczenie pozwanej z dnia 27.01.2016 r. o uchyleniu się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia woli k. 41-42

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów z dokumentów, których prawdziwość i autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Ponadto przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy, w tym treści łączącej strony umowy Sąd oparł się także na zeznaniach świadków: M. J. (1), K. W., W. W., oraz G. L. i przesłuchania strony pozwanej reprezentowanej przez prezesa zarządu spółki J. K.. Zeznania powyższych świadków były ze sobą zbieżne co do okoliczności poprzedzających zawarcie umowy z powódką, okoliczności towarzyszących jej zawarciu, i tych który miały miejsce już po zawarciu

umowy. Świadkowie K. W., W. W. oraz reprezentujący pozwaną J. K. nie zaprzeczali, że M. J. (1) świadczył na rzecz spółki (...) sp. z o.o. usługi doradcze. Zeznania świadków różniły się jedynie w kwestii interpretacji spornego zapisu §5 łączącej strony umowy, dotyczącego warunków wypłaty wynagrodzenia powódce, popierając w tej kwestii stanowiska każdej ze stron. Za niewiarygodne Sąd Okręgowy uznał zeznania prokurenta pozwanej K. W. w zakresie w jakim zeznał, że nie wiedział czego dotyczą dwa podpisane przez niego oświadczenia o wykonaniu w całości przez powódkę umowy z dnia 23.05.2015 r. i uznaniu wysokości należnego jej wynagrodzenia. Były one niewiarygodne zwłaszcza dlatego, że z zeznań prezesa pozwanej J. K. wynikało, że to właśnie jemu pozostawił kwestię realizacji umowy zawartej z powodem i sprawy uzyskania finansowania dla spółki i to K. W. był osobą najbardziej zorientowaną co do stanu jej wykonania. W dodatku drugie z podpisanych przez niego oświadczeń zostało złożone już po wystawieniu faktury przez powoda. Zatem zważywszy na krótką i jednoznacznie brzmiącą treść obu oświadczeń, a także znaczną częstotliwość wymienianej z M. J. (1) korespondencji mailowej nie może być mowy o tym, że został wprowadzony w błąd co do podmiotu którego działania doprowadziły do zawarcia przez pozwaną umów kredytu z A. Bankiem. Odnośnie zeznań świadka G. L. to potwierdziły one wersję powódki, że zarówno spółka Fundusze (...) sp. z o.o. jak i powódka były podmiotami działającymi na zlecenie pozwanej równolegle, lecz w sposób od siebie niezależny.

Na rozprawie w dniu 12.09.2016 r. Sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego gospodarczego na okoliczności wskazane w piśmie procesowym z dn. 9.02.2016 r. (k. 351-353) tj. na okoliczność wyceny wkładu pracy powoda, czynności doradczych i podejmowanych prób uzyskania kredytu uznając go za zbędny do rozstrzygnięcia sprawy, w której spór sprowadzał się do interpretacji postanowień łączącej strony umowy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Rozstrzygając o istnieniu podstaw i zasadności domagania się przez powódkę wynagrodzenia prowizyjnego należało rozstrzygnąć sporną pomiędzy stronami kwestię interpretacji §5 ust 2 i 3 umowy z dnia 23 maja 2015 r. regulujących kwestię wypłaty wynagrodzenia prowizyjnego powódki z tytułu wykonania powyższej umowy.

Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy „w sytuacji pozyskania finansowania przez zleceniodawcę na projekt w przeciągu 14 dni po podpisaniu przez obie strony niniejszej umowy, **niezależnie od faktu z jakiego źródła zostanie ono uzyskane przez zleceniodawcę**, wynagrodzenie prowizyjne należne zleceniobiorcy wyniesie 1,0% jego przyznanej wysokości, płatne zleceniobiorcy w całości w ciągu 7 dni od daty jego przyznania

Zgodnie z § 5 ust. 3 w sytuacji pozyskania finansowania przez zleceniodawcę na projekt po okresie 14 dni po podpisaniu przez obie strony umowy, **niezależnie od faktu z jakiego źródła zostanie ono uzyskane przez zleceniodawcę**, wynagrodzenie prowizyjne należne zleceniobiorcy wyniesie 2% jego przyznanej wysokości, płatne zleceniobiorcy w ciągu 7 dni od daty jego przyznania.

Obie strony sporu interpretowały przedmiotowe postanowienia w sposób odmienny. Pozwany odmawiając zapłaty wynagrodzenia powódce wskazał, że ostatecznie finansowanie dla spółki (...) sp. z o.o. zostało pozyskane bez żadnego w nim udziału powódki, natomiast skutek działań innego podmiotu. Według pozwanej wynagrodzenie prowizyjne przewidziane w § 5 ust. 3 umowy było należne powódce tylko w sytuacji gdy do pozyskania finansowania doszłoby na skutek podjętych przez nią działań, niezależnie z jakiego źródła tj. kredytu, pożyczki, leasingu itp., przy założeniu uzyskania finansowania przez spółkę z tych banków w których powódka składała aplikacje i podejmowała działania. Natomiast według powoda sporny zapis § 5 ust 2 i 3 należy rozumieć w ten sposób, że jedynym warunkiem wypłaty wynagrodzenia prowizyjnego dla powódki jest sam fakt uzyskania przez spółkę finansowania, niezależnie w wyniku działań którego doradcy zostało pozyskane.

Reguły wykładni oświadczeń woli (umów) zawiera art. 65 k.c. Zgodnie z jego treścią oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (§ 1). W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2). Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95 przyjął na tle tego przepisu tzw. kombinowaną metodę wykładni (por. też wyrok SN z dnia 21 listopada

1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 85 i z dnia 20 maja 2004 r., II CK 354/03, niepubl.) Kombinowana metoda wykładni przyznaje pierwszeństwo - w wypadku oświadczeń woli składanych innej osobie - temu znaczeniu oświadczenia woli, które rzeczywiście nadały mu obie strony w chwili jego złożenia (subiektywny wzorzec wykładni). Podstawą tego pierwszeństwa jest zawarty w art. 65 § 2 nakaz badania raczej, jaki był zgodny zamiar stron umowy, aniżeli opierania się na dosłownym brzmieniu umowy. Zgodnie z poglądem wyrażonym w ww. orzeczeniu jeżeli okaże się, że strony różnie rozumiały treść złożonego oświadczenia woli, to za prawnie wiążące - zgodnie z kombinowaną metodą wykładni - należy uznać znaczenie oświadczenia woli ustalone według wzorca obiektywnego.

W ocenie Sądu Okręgowego całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego: zarówno dowody z dokumentów oraz zeznania świadków w korelacji z literalną treścią umowy zawartej przez strony w dniu 23 maja 2015 r. świadczą, zdaniem Sądu o tym, że strony ustaliły w niej wynagrodzenie na warunkach takich jak interpretuje to strona powodowa.

Należy zauważyć, że przedmiotem zawartej przez strony umowy było świadczenie przez powódkę reprezentowaną przez M. J. (1) na rzecz pozwanej usług doradztwa finansowego które obejmowało w szczególności zbadanie dokumentacji finansowej i biznesplanów, szczegółową analizę finansową i wykonalności projektu, dokonanie w nim zmian, przygotowanie i koordynowanie przygotowania dokumentacji, prezentację projektu wobec instytucji finansowych. Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie daje podstawy do przyjęcia, że takie usługi ten doradca świadczył. Z zeznań świadków: M. J. (1) oraz K. W., jak również z korespondencji mailowej wynika, że przed zawarciem umowy z dnia 23.05.2015 r. strony poczyniły odpowiednie ustalenia co do jej treści oraz warunków na jakich miała być zawarta, w tym warunków płatności. Przedmiotem negocjacji była kwestia uzależnienia wymagalności roszczenia powódki o zapłatę prowizji z uzyskaniem finansowania w wyniku bezpośrednich działań podjętych przez doradcę. Ostatecznie próby wprowadzenia spornych postanowień do umowy podejmowane przez działającego za pozwaną K. W. nie doprowadziły do stosownej zmiany projektu umowy. Na taki zapis powód kategorii się nie zgodził, a strony podpisały umowę z wyłączeniem tego zapisu, na co jednoznacznie wskazuje korespondencja e-mailowa stron z dnia 20 maja 2015 r. (k. 14-141, k. 143) Ostatecznie w umowie z dn. 23.05.2015 r. znalazł się zapis przyznający powódce prawo do wynagrodzenia niezależnie od źródła pozyskania finansowania przez zleceniodawcę, co należy rozumieć w ten sposób, że jedynym warunkiem jego otrzymania było uzyskanie dofinansowania przez (...) sp. z o.o., niekoniecznie w wyniku działań powoda. Skoro umowa została zawarta bez spornego zapisu nie można zakładać, że powinna być ona interpretowana tak jakby negocjacje co do jego treści nigdy się nie odbyły, a postanowienia w tej kwestii zostały ujęte w umowie zgodnie z sugestią pozwanej. Zdaniem Sądu Okręgowego do zawarcia umowy doradczej o powyższej treści – za zapłatą wynagrodzenia niezależnie od wyniku działań doradcy skłoniły pozwaną trudne okoliczności w jakich wówczas się znajdowała. Trzeba mieć na względzie, że w dniu 30 czerwca 2015 r. zbliżał się termin rozliczenia dotacji, w dacie zawarcia umowy z powodem nie było wiadome, że termin ten zostanie wydłużony. W tym czasie pozwana nie uzyskała jeszcze wymaganego finansowania, a jego brak rodził groźbę zwrotu otrzymanych dotacji unijnych. Pozwany zatem, chcąc zintensyfikować starania w zakresie pozyskania finansowania i zwiększyć swoje szanse na jego uzyskanie w wymaganym terminie zdecydował się zawrzeć umowę doradczą z powodem i przystał na zaproponowane przez niego warunki finansowe, godząc się jednocześnie, że jedynym warunkiem wypłaty prowizji o której mowa w § 5 ust. 3 umowy będzie uzyskanie finansowania przez spółkę, niezależnie od wyniku podjętych przez niego działań. Zaznaczyć należy, że strony zawierając umowę w dniu 23 maja 2015 r. wiedziały, że dla pozwanej świadczy usługi doradcze także inny podmiot - spółka Fundusze (...) sp. z o.o. z P.. Gdyby zatem pozwany zakładał, że podmioty te mają ze sobą konkurować, zakładając wypłatę prowizji „success – fee” , uzależnionej od sukcesu – uzyskania kredytu w wyniku działań konkretnego podmiotu to znalazłoby to stosowne odzwierciedlenie w zapisach umowy. Tymczasem z dowodów zebranych w sprawie wynika, że jedynym celem pozwanego było wówczas zwiększenie szans pozwanej na uzyskanie finansowania w terminie, przy czym oba podmioty doradcze miały działać równoległe i niezależnie od siebie.

Wreszcie zaznaczyć należy, że pozwany na piśmie dwukrotnie potwierdził wykonanie umowy przez powódkę uznając należność powoda z tego tytułu w wysokości dochodzonej pozwem. Treść obu oświadczeń nie była w żadnym razie skomplikowana, były one krótkie i wyraźnie, jednoznacznie sformułowane. Podkreślenia przy tym wymaga, że drugie uznanie miało miejsce w dniu 2.09.2015 r. tj. już po wystawieniu faktury przez powoda. Powyższe dowodzi tego, że

podpisując to oświadczenie prokurent spółki z pewnością wiedział o jakiej kwocie jest mowa i czego ona dotyczy. Ponadto jako osoba najbardziej zaangażowana i zorientowana po stronie spółki w kwestie pozyskania finansowania posiadał wiedzę na temat stanu wykonania umowy i nie ma żadnych podstaw aby przyjmować, że podpisując te oświadczenia pozostawał w błędzie co do ich treści.

Odnosząc się do tej kwestii należy na początku stwierdzić, iż „błąd” w najogólniejszym znaczeniu tego słowa rozumie się jako mylne wyobrażenie człowieka o rzeczywistości lub brak jakiegokolwiek wyobrażenia o niej, co można traktować, jako szczególny przypadek mylnego wyobrażenia. Błąd uważany jest powszechnie za klasyczną wadę oświadczenia woli. Zgodnie z art. 84 kc błąd prawnie doniosły to taki, który dotyczy treści czynności prawnej (art. 84 par 1 kc) i jest istotny (art. 84 par 2 kc). O uznaniu, że błąd dotyczy treści czynności prawnej powinien decydować stopień powiązania okoliczności dotkniętej błędem z całokształtem czynności prawnej (System Prawa Cywilnego tom 2 wyd. C.H.BECK S. 395). Ponadto należy mieć na uwadze ocenę dotyczącą mylnego wyobrażenia składającego oświadczenie woli o sytuacji prawnej jego partnera. Nie chodzi tu, bowiem o ogólną znajomość norm prawnych, lecz o wiedzę o konkretnej sytuacji prawnej partnera, a zwłaszcza czy przysługują mu określone uprawnienia pozwalające mu na rozporządzanie rzeczą będącą przedmiotem czynności prawnej. Takie mylne wyobrażenia objęte są zakresem pojęcia błędu prawnie doniosłego (orzeczenia SN z dnia 20.10.1972 I CR 177/72, OSN 1973 nr 10 poz. 171).

Drugą ważną cechą błędu prawnie doniosłego jest to, aby był to błąd istotny. Odnoszący się w art. 84 par 2 kc zwrot „rozsądnie” odwołuje się do kryteriów obiektywnych, powszechnie akceptowanych. Należy mieć tu na względzie konkretny kontekst, w jakim oświadczenie woli zostało złożone. Dodatkowymi przesłankami ograniczającymi powołanie się na błąd jest po pierwsze to, że błąd został wywołany przez osobę, której zostało złożone oświadczenie nawet bez jej winy; druga zaś odnosi się do wiedzy adresata oświadczenia woli. Wystarczy, że wiedział on o błędzie oświadczonego,

a nawet, że nie wiedział o nim, lecz mógł go z łatwością błąd zauważyć.

W dalszej kolejności należy stwierdzić, że na podstawie zwrotu zawartego w art. 86 § 1 kc można uchylić się od skutków oświadczenia woli złożonego „pod wpływem błędu” przyjmuje się, iż pomiędzy podstępem, błędem, a oświadczeniem woli musi zachodzić związek przyczynowy, który wynika ze szczególnych cech podstępu, a mianowicie musi to być świadome, naganne działanie adresata oświadczenia woli, stanowiące po drugiej stronie motyw złożenia oświadczenia woli. Jak każdy fakt prawnie doniosły wymaga on udowodnienia i to przez tego, kto się na niego powołuje, a więc osobę składającą oświadczenie woli. Uwaga ta odnosi się również do aktów psychicznych; samo więc twierdzenie ofiary podstępu nie eliminuje jeszcze zbadania przez sąd jego wiarygodności, albowiem z natury rzeczy za motyw oświadczenia woli nie mogą być uznane jakiegokolwiek działania podjęte po jego złożeniu (p. System Prawa Prywatnego, tom 2, Prawo Cywilne – część ogólna, W-wa 2002, wyd. C.H.Beck pod red. prof. dr Z. Radwańskiego, str. 411).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy przypomnieć, że pozwany zarzucił powódce, iż ta wprowadziła go w błąd co do jej roli jaką ona miała odegrać przy uzyskaniu przez pozwanego finansowania kredytowego w (...) Bank S.A. w W..

W ocenie Sądu przedstawiony stan faktyczny, a w szczególności stanowisko strony pozwanej przed procesowe polegające na dwukrotnym potwierdzeniu zasadności roszczeń powódki (k- 13,15), brak podnoszenia zastrzeżeń co powyższego po wezwaniu do zapłaty (k- 16), brak zwrotu faktury powódki po jej doręczeniu pozwanemu nie można przyjąć, że pozwany działał pod wpływem błędu składając w/w oświadczenia z dnia 23.07.2015 r i 2.09.2015r.

Zresztą wskazać należy, że ewentualne uchylenie się od skutków prawnych oświadczeń woli pozostaje bez wpływu na zasadność roszczenia powódki o zapłatę należnego jej wynagrodzenia. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało bowiem, że powód wykonał przedmiot umowy w całości za co należy się mu umówione wynagrodzenie.

W tym stanie rzeczy zaskarżony nakaz zapłaty należało na podstawie art. 496 kpc utrzymać w mocy, o czym orzekł Sąd jak w sentencji na zasadzie art. 353¹ kc.